

Inleiding

Kaders

In het voor u liggende werkplan 2015 en meerjarenprogramma 2016 - 2019 voor het Integraal Grootonderhoud Openbare Ruimte (I-GOR) wordt uitvoering gegeven aan de volgende besluiten van de gemeenteraad:

- Het werkplan en het Meerjarenprogramma zijn opgesteld op basis van de uitgangspunten zoals omschreven bij de herijking MJR/KSP 2011, vastgesteld door de raad op 20 december 2011 bij besluit B11-18293.
- Het werkplan I-GOR 2015 is opgesteld binnen de kaders van de notitie "Afwegingskader (her-) inrichtingsmaatregelen en bewonersparticipatie", vastgesteld door de raad op 12 juni 2012 bij besluit B12-22370.
- De aangenomen motie van 15 januari 2013, waarin de raad het college oproept om bij groot onderhoud zoveel mogelijk hergebruik van materialen toe te passen.

Dit onderhoudsplan geeft op hoofdlijnen inzicht in de projecten die in 2015 zijn gepland, alsmede een beeld van de werken die de daarop volgende 4 jaar in de planning staan. Het geeft op hoofdlijnen een helder beeld over de ontwikkeling van het volume aan werk voor de komende jaren. De budgetraming per project is berekend op basis van de MJR/KSP 2011.

Een voortschrijdend meerjarenprogramma I-GOR

Zoals in eerdere werkplannen is aangegeven, vergt "het jaarlijks aanleveren van een voortschrijdend meerjarenprogramma groot onderhoud, inclusief een kostenraming en inzichtelijke prioritering, een nieuwe werkwijze binnen de gemeentelijke organisatie".

In de omslag naar deze nieuwe werkwijze zijn dit jaar opnieuw stappen tot verbetering gezet, welke hun weerslag vinden in dit onderhoudsprogramma. Met behulp van de methode Lean is gedurende het jaar 2013 een analyse uitgevoerd naar het proces van realisatie van werkplannen. Op basis van deze analyse is het traject tot optimalisatie ingezet waarbij de benodigde processtappen met beslismomenten helder zijn gedefinieerd. Daarnaast is afgesproken bewoners eerder te betrekken bij de planvorming op basis van het voortschrijdend programma I-GOR 2016 – 2019 en blijft de doorontwikkeling van de integrale benadering van grootonderhoud in de openbare ruimte als aandachtspunt gedefinieerd.

De naam, I-GOR.

In plaats van een werkplan en meerjarenprogramma per discipline, zijn met ingang van afgelopen jaar alle grootonderhoudswerken van de te onderscheiden disciplines in één werkplan en meerjarenprogramma vervat onder de noemer van het Integraal Grootonderhoud Openbare Ruimte, afgekort als I-GOR.

Eén plan voor alle disciplines binnen de Openbare Ruimte.

Daarmee is sprake van bundeling van alle grootonderhoudswerken die door de gemeente (boven- en ondergronds) in de openbare ruimte worden uitgevoerd. Deze werken omvatten de volgende disciplines: Wegen/ Straten en Pleinen, Watergangen en Kunstwerken (sluis, duikers, steigers en grondkerende constructies), Riolering, Groen, Kunstwerken (bruggen) en Openbare Verlichting.

Door meer integraal werken eerder risico's en kansen onderkennen.

Door alle werkplannen en meerjarenprogramma's in één document te bundelen ontstaat vroegtijdig afstemming tussen beheerders over elkaars werkzaamheden. Dit draagt bij aan meer samenhang tussen de disciplines onderling, waarbij risico's (conflicterende projecten), maar ook kansen (werk met werk maken) eerder worden onderkend. Door betere afstemming zal de efficiency toenemen en de overlast voor de burger, tijdens de uitvoering van werken, afnemen.

Afstemming.

Dit integrale meerjarenprogramma zal worden gebruikt voor afstemming met andere belanghebbenden die werkzaamheden uitvoeren in de openbare ruimte, zoals Centrada, Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie, de Nutsbedrijven en bewoners bij de planvorming in hun directe woonomgeving.

Dynamiek in meerjarenprogramma.

In de werkplannen zijn budgetten en werken vastgelegd die in het betreffende jaar in voorbereiding en /of uitvoering worden genomen. De beschikbare budgetten zijn leidend en op afwijkingen wordt gerapporteerd en bijgestuurd.

Het meerjarenprogramma geeft een doorkijk in de onderhoudsopgave in de 4 jaar die op het werkplan volgen. Het meerjarenprogramma is een instrument om pieken zichtbaar te maken en om kansen en risico's in te schatten. Een meerjarenprogramma draagt bij om keuzes te maken bij het naar voren halen van werkzaamheden of juist naar achteren doorschuiven van werk (doorbeheren). Dit zorgt onder andere voor een gelijkmatige belasting van de organisatie. Ook biedt het meerjarenprogramma aanknopingspunten tot integratie van werken met interne en externe partners en om bewoners eerder te betrekken bij planvorming voor groot onderhoud in hun woonomgeving.

Met deze wijze van werken kan er op basis van de informatie in het voortschrijdend meerjarenprogramma ingespeeld worden op actuele ontwikkelingen en / of veranderende prioriteitstellingen, die uiteindelijk worden vastgelegd in het werkplan. Deze flexibiliteit in het voortschrijdend meerjarenprogramma brengt met zich mee dat opgenomen bedragen in de jaarschijven kunnen worden bijgesteld.

Eén beslismoment.

Voor het college en de raad betekent dat het aantal beslismomenten tot één gereduceerd wordt, terwijl gelijktijdig het inzicht in het totaal aan grootonderhoudswerken, en de samenhang daartussen, groter wordt.

Tot slot.

Naast besluitvorming over het werkplan 2015 wordt het voortschrijdende programma 2016 - 2019 gebruikt voor afstemming met belanghebbende als voorbereidingsdocument voor het nieuwe werkplan 2016 en voortschrijdende programma 2017 - 2020.

Financiële paragraaf

In dit hoofdstuk wordt op productniveau een uiteenzetting gegeven van de benodigde budgetten voor het groot onderhoud voor de komende vijf jaar met een specificatie voor het jaar 2015.

Tevens bevat dit hoofdstuk de uitgangspunten die gebruikt zijn bij het bepalen van de benodigde budgetten en enkele toelichtingen.

Uitgangspunten budgetbepaling

De in dit hoofdstuk vermelde budgetten zijn gebaseerd op basis van de eenheidsprijzen en maatregelpakketten zoals die in de Meerjarenraming 2011 zijn vastgesteld. Voor eventuele functionele aanpassingen wordt een stelpost kleine aanpassingen toegepast.

Er is bij de ramingen geen rekening gehouden met eventuele aanwezigheid van teerhoudend asfalt. Indien in de voorbereidingsfase van een project blijkt dat er teerhoudend asfalt aanwezig is zal hier voor aanvullende dekking aangevraagd worden.

Toelichting budget

In tabel 1 'Financieel overzicht Werkplan 2015' staat op projectniveau de financiële onderbouwing van het werkplan. Naast de fysieke projecten staan er ook kosten opgenomen voor de onderdelen Klein groot onderhoud en Going Concern.

Klein(Groot) onderhoud

Omdat niet al het onderhoud te plannen is, is in dit werkplan/meerjarenprogramma er vanuit gegaan dat er jaarlijks €250.000 benodigd is om klein onderhoud uit te voeren. Jaarlijks wordt na de vorstperiode bepaald welke wegvakken er wordt aangepakt.

Het doel van dit onderhoud is vooral de verkeersveiligheid te garanderen en kapitaalsvernietiging te voorkomen (kortom: doorbeheermaatregelen).

Going concern

Naast het voorbereiden en uitvoeren van Groot onderhoudsprojecten dienen er ook andere werkzaamheden plaats te vinden die verband houden met het Groot onderhoud. Hierbij valt te denken aan het adviseren van derden, het houden van kwaliteitsmonitoringen/-inspecties, het opstellen van beleidsdocumenten en het beheren van de beheersystematiek (onder andere opstellen Werkplan, Meerjarenprogramma en Meerjarenraming).

Benodigde budget Meerjarenprogramma 2014-2018

De Tabel 'Meerjarenprogramma 2015-2019' geeft een financieel inzicht in de onderhoudsbehoefte voor de periode 2015-2019 uitgesplitst naar de verschillende producten.

Zoals reeds bij de toelichting op het werkplan wegens is aangegeven zijn enkele projecten niet opgenomen in de financiële tabellen, te weten:

- a) Reservering bijdrage Masterplan Stadshart (€2.450.000) (besluit 131037571 & besluit 131075041)
- b) Reservering bijdrage Sanering Gronddepot Buizerdweg (besluit 131002897) (€500.000)

In de bij het werkplan toegevoegde voorzieningenverloop zijn de bovengenoemde reserveringen opgenomen in het jaar 2015 en 2019.

Voortschrijdend MJP Groot Onderhoud WSP 2016 - 2019

	Verharding	Groen	Openbare verlichting	Stelpost Kleine Aanpassingen	Riolering	Kunstwerken	Totaal			2015	2016	2017	2018	2019
	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Uitvoering	VAT	Totaal					
Totaal	49.528.108	5.810.980	1.700.552	2.807.768	8.474.661	7.190.536	71.071.533	8.913.895	84.555.427	17.767.036	18.451.910	17.486.635	14.293.429	16.556.417
Woongebieden	26.248.886	3.099.835	453.852	2.583.196	3.099.835	-	28.521.975	4.284.994	32.806.969	5.450.789	7.874.432	7.138.924	8.384.115	3.958.709
Stadshoofdwegen	13.628.675	517.638	-	25.701	-	-	13.074.306	1.097.708	14.172.014	6.057.295	3.875.395	3.444.899	303.267	491.158
Polderwegen	7.798.785	170.360	-	61.811	-	-	7.420.296	610.660	8.030.956	343.634	2.512.047	2.307.628	1.380.553	1.487.093
Fietspaden	894.781	48.607	-	83.512	-	-	866.375	167.740	1.034.116	291.097	162.415	554.757	25.847	-
Wijkontsluitingswegen	901.340	114.539	-	46.353	1.517	-	2.136.628	346.218	2.482.846	303.141	786.857	78.810	1.007.723	306.315
Bedrijventerrein	55.642	-	-	7.195	2.472	-	55.162	10.147	65.309	-	65.309	-	-	-
Going Concern Wegen, Straten en Pleinen	-	-	-	-	-	-	-	-	1.900.000	380.000	380.000	380.000	380.000	380.000
Klein Groot Onderhoud (Inschleters")	-	-	-	-	-	-	1.250.000	-	1.250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Spelen	-	433.000	-	-	-	-	393.636	39.364	433.000	-	-	-	216.500	216.500
Kunstwerken	-	-	-	-	-	7.190.536	6.657.904	532.632	7.190.536	2.497.352	1.207.062	736.264	1.487.042	1.262.816
Stedelijk Groen	-	858.664	-	-	-	-	516.386	342.278	858.664	183.797	142.425	159.313	233.816	139.313
Groen Stadshoofdwegen	-	355.337	-	-	-	-	296.114	59.223	355.337	-	165.337	58.000	58.000	74.000
Groenbeheer Recreatie	-	213.000	-	-	-	-	106.666	106.334	213.000	65.000	48.000	45.000	40.000	15.000
Pompputten	-	-	-	-	456.861	-	423.019	33.842	456.861	91.276	89.832	92.180	90.815	92.758
Riolering	-	-	-	-	7.592.611	-	6.794.538	798.073	7.592.611	845.411	574.400	1.719.200	174.800	4.278.800
Openbare verlichting	-	-	1.246.700	-	-	-	1.154.352	92.348	1.246.700	334.700	262.400	290.700	204.950	153.950
Watergangen	-	-	-	-	-	-	1.404.175	392.334	1.796.509	673.544	56.000	230.960	56.000	780.005
Reservering	-	-	-	-	-	-	-	-	2.670.000	-	-	-	-	2.670.000

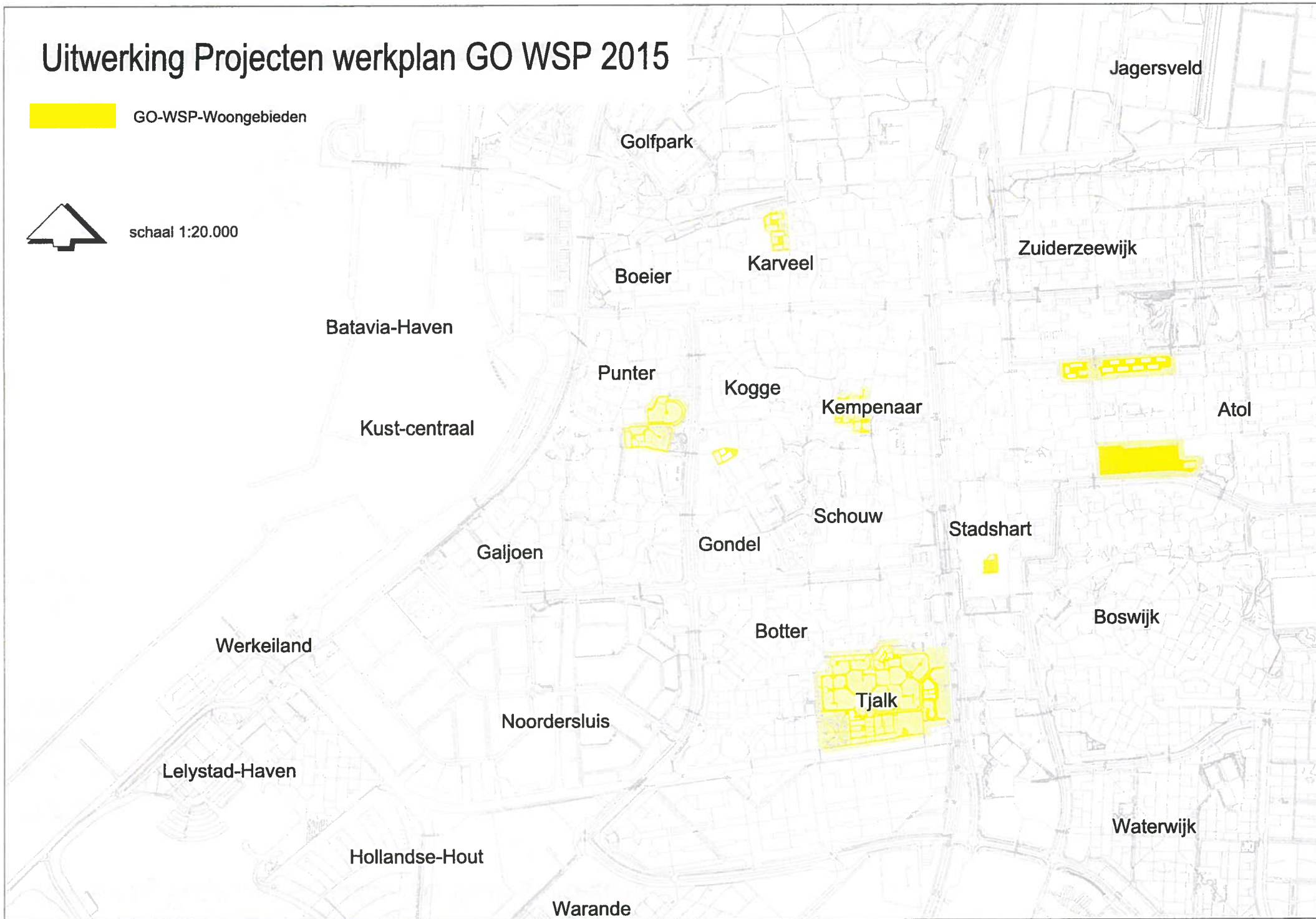
Uitwerking Projecten werkplan GO WSP 2015

GO-WSP-Woongebieden

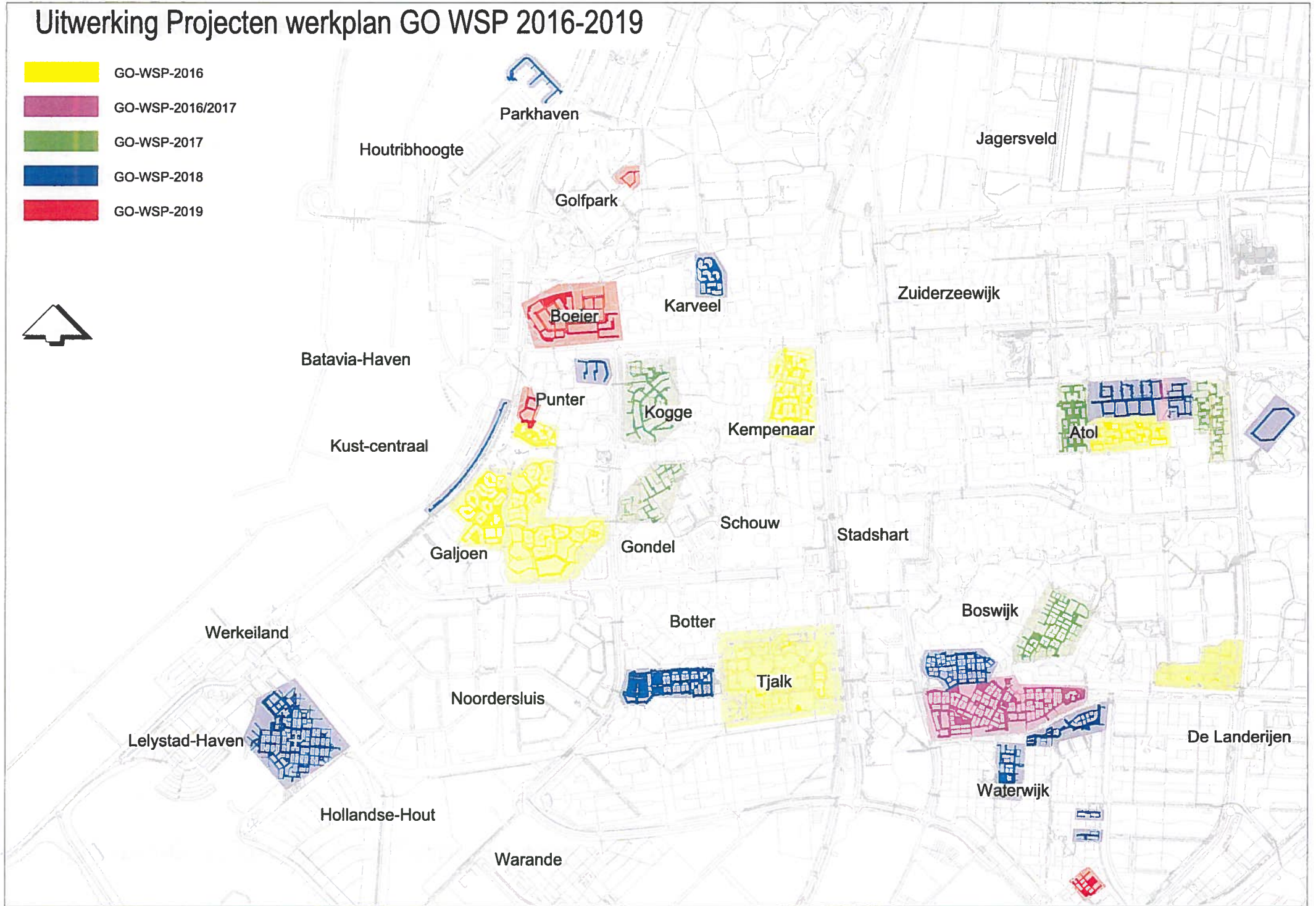

schaal 1:20.000

Uitwerking Projecten werkplan GO WSP 2016-2019

- GO-WSP-2016
- GO-WSP-2016/2017
- GO-WSP-2017
- GO-WSP-2018
- GO-WSP-2019

Wegen, straten en pleinen

Inleiding

Voor u ligt het onderdeel Wegen, Straten, Pleinen van het Werkplan I-GOR 2015 inclusief de financiële doorkijk 2015-2019 (Meerjarenprogramma I-GOR).

Met het werkplan wordt inzicht verschaft in het werkaanbod voor komend jaar waardoor beter in gespeeld kan worden op de benodigde budgetten, personele capaciteit en werkprocessen (afstemming inzet dagelijks en klein onderhoud en Stedelijke ontwikkeling).

Het doel van het opstellen van het Meerjarenprogramma is om voor de korte en middellange termijn inzicht te geven aan de integrale onderhoudsbehoefte van de stad. Hiermee zal voldaan worden aan de uitgangspunten zoals die in het collegeprogramma 2014-2019, conform de programmabegroting en de kwaliteitsaspecten van het Kwaliteitsstructuurplan Lelystad zijn beschreven.

De basis is het groot onderhoud, echter het kan noodzakelijk zijn dat er, gelijktijdig met het groot onderhoud, aanvullende werkzaamheden plaatsvinden (werk met werk maken). Het betreft hier noodzakelijke werkzaamheden om de openbare ruimte naast het kwaliteitsaspect "Technische staat" ook te laten voldoen aan de andere kwaliteitsaspecten van het Kwaliteitsstructuurplan zoals, Functionaliteit, Handhaafbaarheid, Sociale veiligheid.

Werkplan 2015

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de projecten.

Een aantal projecten behoeft een korte toelichting, welke hieronder staat vermeldt.

Groot onderhoud Woongebieden

Het werkplan bevat een vijftal type projecten in de woongebieden in 2015 namelijk:

- a) Doorloop vanuit 2014 (aangekondigd in het werkplan 2014);
- b) Nieuwe werken voorbereid en uitgevoerd in 2015;
- c) Uitvoering van de inschuifprojecten uit het werkplan 2013;
- d) Nieuwe werken voorbereid in 2015 en uitvoering in 2016 en/of later
- e) Klein Groot Onderhoud (Doorbeheermaatregel)

Groot onderhoud Stadshoofdwegen

Geluidsreducerend asfalt

Naast het plegen van groot onderhoud aan een aantal wegvakken zijn we begonnen en de komende jaren nog bezig met het vervangen van de zgn. geluidsreducerende (GRA) deklagen. Uitgerekend is dat er ca. € 8.000.000 benodigd is om alle wegvakken met GRA te vervangen door een duurzamer asfaltsoort (DESA). Gelet op de levensduur van de huidige GRA is te verwachten dat in de periode 2014-2017 alle wegvakken vervangen zullen worden.

Omdat het zeer lastig is om aan te geven wanneer welk wegvak aan de beurt is, is in dit werkplan/meerjarenprogramma er vanuit gegaan dat er jaarlijks € 2.000.000 benodigd is. Jaarlijks zal na de vorstperiode bepaald worden welke wegvakken we in dat jaar zullen aanpakken.

In 2014 heeft de eerste tranche plaatsgevonden. Het betrof de wegvakken:

- Houtribweg
- Oostranddreef
- Dronterweg
- Westerdreef

Overige stadshoofdwegen

In 2015 zullen ook een aantal stadshoofdwegen in groot onderhoud gaan. De basis is hier het technisch noodzakelijk onderhoud. Alleen daar waar uit verkeerskundige analyses blijkt dat de inrichting aangepast dient te worden om de verkeersveiligheid te waarborgen zal met minimale ingrepen aanpassingen gedaan worden. Te denken valt aan aanpassen wijkaansluitingen en aanbrengen nieuwe wegmarkeringen conform nieuwe richtlijn.

Groot onderhoud Polderwegen

Het werkplan bevat enkele wegen in het buitengebied welke voorzien zullen worden van een nieuwe deklaag of slijtlaag en daar waar nodig zullen de bermen worden hersteld.

Verkeerskundige aanpassingen

Alleen daar waar uit verkeerskundige analyses blijkt dat de inrichting aangepast dient te worden om de verkeersveiligheid te waarborgen zal met minimale ingrepen aanpassingen gedaan worden. Te denken valt aan aanpassen van aansluitingen op zijwegen en aanbrengen nieuwe wegmarkeringen conform nieuwe richtlijn.

Groot onderhoud Stadshart

In het werkplan staan geen werkzaamheden vermeld met betrekking tot het gebied Stadshart. Dit heeft te maken met de nog in ontwikkeling zijnde Herijking Masterplan Stadshart.

In het Meerjarenprogramma 2014-2018 is reeds een reservering aangegeven van € 1.950.000 als bijdrage aan de realisatie van het Masterplan Stadshart. Ook in het Meerjarenprogramma 2015-2019 zal deze reservering gemaakt worden.

Op basis van de uitkomsten van herijking en de voortgang van de realisatie van het Masterplan zullen deze gereserveerde middelen ingezet worden. Hiervoor zullen telkens separate voorstellen worden ingediend.

Spelen

Speelruimtebeleid

In het speelruimtebeleid uit 2013 (z12-251132, vastgesteld op 18 december 2012) is ingezet op kwaliteit en diversiteit van speelplekken. Een uitgangspunt is het behoud van kwalitatief hoogwaardige speelplekken, met een belangrijke ontmoetingsfunctie voor verschillende leeftijdscategorieën, op centrale locaties in iedere wijk.

Meerjarenplan spelen 2014-2017

Tegelijkertijd met het speelruimtebeleid is het meerjarenplan GO spelen 2014-2017 vastgesteld. Dit meerjarenplan is het uitvoeringsdocument van het speelruimtebeleidsplan 2013.

Het financiële kader voor dit meerjarenplan is dat er in deze periode jaarlijks gemiddeld € 276.000 uit de voorziening onttrokken mag worden. Om aan dit financiële kader te kunnen voldoen zal het aantal speeltoestellen wordt verminderd van 1.648 naar 1200 stuks.

Meerjarenprogramma 2018 en 2019

Als in 2017 het meerjarenplan spelen 2014-2017 is afgerond zullen daarna alleen nog speelvoorzieningen aan het eind van hun levensduur worden vervangen. In het beheersysteem gaan we in eerste instantie uit van een theoretische levensduur (opgegeven door de leverancier bij plaatsing). Op basis van inspecties en geconstateerde gebreken wordt de levensduur waar nodig aangepast.

Op basis van de gegevens uit het beheersysteem spelen (ABS spelen) blijkt dat in 2018, 52 toestellen en in 2019 102 toestellen aan het eind van hun levensduur zijn.

Onderhoud Civiele Kunstwerken

Op basis van het Meerjarenprogramma dat voor alle kunstwerken (290 stuks) in 2012 is vastgesteld en inspecties en klachtenmeldingen die in 2014 zijn verwerkt in het beheersysteem voor kunstwerken, is het werkplan voor 2015 en meerjarenprogramma 2016 – 2019 opgesteld.

Ieder jaar worden de kunstwerken die in het programma staan voor het volgend jaar geïnspecteerd en op basis van die inspecties wordt vastgesteld of de voorgenomen werkzaamheden moeten worden uitgevoerd of in de tijd kunnen worden verschoven.

Op basis van klachtenmeldingen en eigen observaties kunnen werkzaamheden eerder worden opgenomen dan in het Meerjarenprogramma staan. Per saldo zijn de afwijkingen beperkt en hebben weinig invloed op de uitgaven.

Omdat het gemiddelde bedrag over de komende 30 jaar door de verschuivingen niet verandert, kan de jaarlijkse storting ten laste van de exploitatie (en/of de ICL bijdrage) hetzelfde blijven.

Aanpassingen in het Werkplan 2015 ten opzichte van het Meerjarenprogramma bestaan uit de vervanging van de brugdekken van de laatste 3 grote fietsbruggen. Dit omdat het klachtenonderhoud aan de planken explosief stijgt en dat zijn kosten die maar voor een jaar worden gemaakt. Omdat er in 2014 ook 4 bruggen zijn uitgevoerd, is bovendien een voordeel dat met die ervaring kan worden doorgewerkt aan de laatste 3 bruggen over de dreven die nog geen nieuw dek hadden.

In 2015 zal er aan 190 kunstwerken gepland onderhoud worden gepleegd, variërend van het vervangen van een plank, via een dek, tot het vervangen van een complete brug.

Schilderwerkzaamheden, betonherstel en vernieuwen van slijtlagen zijn ook terugkerende werkzaamheden.

Groen

Uitgangspunten voor GO

- A. De maatregelen zijn nodig voor het duurzaam in stand houden van het basisscenario van het KwaliteitStructuurPlan (KSP).
- B. Het groenbeheersysteem (Functie, Niveau en Ligging) met de beheergroepenindeling (intensief, matig intensief, extensief) is de basis voor de (her)inrichtingsmaatregelen. Het actief bestaande situaties in overeenstemming brengen met het vastgestelde niveau in het groenbeheersysteem. Dat betekent bijvoorbeeld dat op plekken met een te hoog inrichtingsniveau of onderhoudsniveau aanpassingen gepleegd worden. (zie ook onder D)
- C. Dit MJP bevat voorbereiding en uitvoering van het groen in het algemeen (bijvoorbeeld beheerplanning), het grootonderhoud van de (grote) boomstructuren en het grootonderhoud van de grootschalig groengebieden (park/bos volgens de Functiekaart groenbeheersysteem).
- D. De maatregelen maken het beheer in de toekomst goedkoper. (in verband met het terugdringen van het tekort op de meerjarenraming) Bijvoorbeeld bij (grootschalige) vervanging van beplantingen een onderhoudsvriendelijke inrichting toe te passen

Werkplan en meerjarenprogramma:

Als integraal onderdeel van het werkplan en meerjarenprogramma wegen worden alle groenelementen in die gebieden op bovenstaande uitgangspunten geïnspecteerd en als onderdeel van het werkplan wegen meegenomen in de voorbereiding en uitvoering.

Daarnaast zijn de volgende projecten in het werkplan 2015 opgenomen:

Bomen:

- VTA Bomen bestand - Stedelijk Groen
- Centrumgebied Bomen

Beplantingen:

- Boswijk - Stedelijk Groen
- De Landerijen - Stedelijk Groen
- Atol - Stedelijk Groen
- Oostervaart - Stedelijk Groen
- Centrumgebied - Stedelijk Groen

Recreatie:

- Hondenvoorzieningen – Recreatie
- Recreatie Bossen – Recreatie
- Beheerplan Bovenwater – Recreatie
- Beheerplan Houtribhoek – Recreatie
- Oeverbeheerplan - Recreatie

Riolering

Groot onderhoud Riolering,

Groot onderhoud wordt uitgevoerd op basis van inspecties. Sinds 2011 zijn we bezig de kwaliteit van het rioolstel in de stad systematisch in kaart te brengen door middel van deze inspecties, de gegevens worden digitaal vastgelegd en door ons beoordeeld. Dat leidt er in sommige gevallen toe dat riolering moet worden aangepast, of vervangen, omdat de functionaliteit in het geding is. Op dit moment is 40% van het rioolstelsel geïnspecteerd.

Deze aanpassingen of vervangingen worden indien mogelijk in combinatie met het werkplan wegen uitgevoerd om de kosten zo laag mogelijk te houden en de overlast voor bewoners zoveel mogelijk te beperken.

Daarnaast zijn er werken die onafhankelijk van GO-WSP worden uitgevoerd. Zo wordt ca. 700 m riolering voorzien van een kous, omdat de leiding over de gehele lengte is aangetast door rioolgassen. Door de binnenkant van de leiding te bekleden met een kous (relinen) kan de levens duur met 50 tot 60 jaar worden verlengd. Hierbij hoeft de straat niet open en dat scheelt werk en is veelal goedkoper.

Voor 2015 is goed in beeld om welke werkzaamheden het gaat:

- Kogge-Westerdreef
- Horst 20
- Vervangen kolken in projecten WSP
- Vervangen putkoppen en putdeksels zware verkeersklasse
- Aanbrengen drainage onder wegen (ihkv projecten WSP)
- Reiniging & Inspectie t.b.v. Werkplan 2016 (WSP)

Het komt voor dat tijdens inspecties acute problemen aan het licht komen die direct om een maatregel vragen. Hiervoor wordt een budget gereserveerd.

De verwachting is dat medio 2018 het volledige rioolstelsel is geïnspecteerd en er een duidelijk beeld is van de kwaliteit en noodzakelijke aanpassingen en vervangingen en maatregelen op de korte en langere termijn.

De inspecties voor dit en komend jaar zijn vooral gericht op de aangekondigde projecten WSP uit het meerjarenprogramma wegen.

Van de locaties Oostervaart en Buitenplaats is bekend dat hier leidingen van asbestcement liggen. De status van deze leidingen is onvoldoende bekend. De komende jaren wordt hier onderzoek naar verricht. Dit kan er toe leiden dat vervanging op relatief korte termijn noodzakelijk is. Om de reden is voor 2017 de Buitenplaats en in 2019 Oostervaart in de meerjarenraming opgenomen.

Openbare verlichting

De openbare verlichting heeft tot doel om het openbare leven bij duisternis (circa 4.100 uur per jaar, dit is 47% van het jaar) zo goed mogelijk te laten functioneren.

Een goede kwaliteit en doelmatig beheer en onderhoud van de openbare verlichting zijn dan van groot belang. Bovendien moet dit gebeuren tegen een verantwoord kostenniveau en speelt het thema duurzaamheid tegenwoordig een heel belangrijke rol.

Het niveau van daglicht kan niet bereikt worden met openbare verlichting. Het efficiënt en doelmatig plaatsen van openbare verlichting draagt bij aan een sociaal veilige, verkeersveilige en leefbare omgeving.

Om aan bovenstaande te kunnen voldoen wordt in kader van het werkplan 2015 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Larserdreef (Middendreef-Westerdreef) - armaturen
- Westerdreef (Larserdreef-Visarenddreef) - composities en armaturen
- Westerdreef (Visarenddreef-Houtribdreef) - armaturen
- Houtribweg (Westerdreef-Stationsdreef) - masten
- Houtribweg (Stationsdreef-Oostranddreef) - armaturen

Water

Watergangen en watergerelateerde kunstwerken

Bij deze onderdelen gaat het vooral om zware beschoeiing, damwandconstructies en steigers of andere in het wateraangebrachte (houten) constructies. Deze werkzaamheden hebben veelal geen directe relatie met de werkzaamheden van GO-WSP en kunnen daarom afzonderlijk worden uitgevoerd.

Voor het komend jaar staat het herstel van de kade aan de Cementhaven op het programma en wordt een begin gemaakt met de grootscheepse vervanging van de zware beschoeiing langs het Gelderse Diep en het Havendiep aan de zijde van het Woonhavenpad.

De beschoeiing langs het Woonhavenpad dient in het eerste kwartaal van 2015 te zijn afgerond. De beschoeiing langs het Gelderse Diep wordt gefaseerd over meerdere jaren uitgevoerd.

Daarnaast wordt in 2015 de volledige oever langs recreatieplas 't Bovenwater geïnspecteerd, zodat hiervoor voor de komende jaren een uitvoeringsprogramma kan worden opgesteld.